

vis har været saa ringe. Derom tør jeg vel sige, at vi Alle maa være enige. Dernæst foreligger der, som jeg senere skal komme til, en Række Brud paa Valglovens Forskrifter. Spørgsmaalet er altsaa, hvad er der at gjøre i slige Tilfælde. Jeg skal ikke komme ind paa lange almindelige Udviklinger, men blot bemærke, at man kan gaa en af to Veie. Man kan sige: Lad os faae Forhør optaget saa omfattende som muligt, lad os faae Valghandlingen, der ikke er bleven ført ordenlig for Valgbestyrelsen, gjentagen for Politimesteren; lad os kalde saa mange som muligt til og høre deres Forklaringer, og naar der er blevet samlet et tilstrækkeligt Materiale, saa ind til Valgbrevsudvalget med det, saa drøfte man der Sagen, og man kan da vedblive i lang Tid med at prøve og afveie de forskjellige Vidnesbyrd, de Erklæringer, der afgives bag efter, og det vil da sjelden gaa saaledes, at ikke Noget skulde kunne ønske Noget yderligere oplyst. Vi have jo set det her i dette Tilfælde, hvor det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgsbro) endnu kunde have ønsket yderligere Oplysninger. Altsaa, man drøfter og afveier de forskjellige Vidnesbyrd, undersøger, om den og den er saa paalidelig som den og den, og ender i en Uendelighed af Smaatterier. Følgen er da, at man forhaler Afgjørelsen, og Kredsen staaer saa meget længere uden Repræsentant. Jeg siger, at man ender i en Uendelighed af Smaatterier, Naar man saaledes ser paa tidligere omtvistede Valg, hvor noget lignende har foreligget, har man jo set enkelte Medlemmer møde, hver med sit lille Regnestykke, og hver med Sikkerhed paaftaa, at det er saa paalideligt, som det kan forlanges. For at nævne et bestemt Exempel skal jeg minde om Valget i Aalborg 1873. Man var da her i Thinget uenig om, hvor vidt et Par Restauratører havde været tilstede paa Valgstedet, hvorvidt de havde stænket deres Pl indenfor eller udenfor Valgstedet. Det var det store Kjørnespørgsmaal. Der blev saa bemærket, at selv om de havde været udenfor Valgstedet, kunde de have hørt, hvad der var blevet sagt indenfor, og dernæst, at, dersom de kunde høre det, var det dog uvist, om det ogsaa burde antages, at de havde hørt det. Den Slags Undersøgelser føres man til, naar man gaar den Veie, at ville have en Valghandling, der er ført uordentlig for Valgbestyrelsen, gjentagen for Politimesteren. Selv om man gjør det nok saa omhyggeligt, kan man ikke komme til noget ordentligt Resultat ad den Veie, fordi der er en hel Del Omstændigheder, som ikke lade sig oplyse bagefter. Man kan maaske nok faae oplyst, hvor mange Stemmer der ere blemne modtagne den Frist, der er givet inod Valgloven; men man vil ikke kunne faae oplyst med nogen Sikkerhed, der er værdt at tale om, hvormange Stemmer der ere spildte paa Grund af, at man har valgt en Fremgangsmaade, som Loven forbyder. Derfor forekommer det mig, at man ved at betrede denne

Undersøgelsesvei, denne Politivei, ikke kommer til Resultater, der svare til, hvad en Valgkreds kan forlange. Man naaer kun det ene Sikkre, at forhale Sagen og lade Kredsen staa uden Repræsentant i lang Tid, og jeg tror ogsaa, at, kan der bebreides Folkethinget Noget i denne Sag, da er det dette, at vi ikke have faaet Valget forkastet langt tidligere, at vi ikke strax ere gaaede til en Forkastelse istedetfor at trække Sagen ud. Den anden Veie, man kan gaa, og den korrekte Veie, er, at man siger: naar Stemmesforskjellen er saa overordentlig ringe, og der foreligger en Række Brud paa Valglovens Forskrifter, maa Valget gaa om igjen. Det er mig kjært atter ved denne Leilighed at kunne henholde mig til et æret Medlem her i Salen, der, saavidt jeg har set, i de senere Aar, hver Gang et saadant Spørgsmaal har ligget for, er blevet kaldt frem som et aldeles uadaleligt og fortræffeligt Bidne, det ærede Medlem for Viborg (Klein). Han udtalte i Samlingen 1866—67, at, naar der var Tvivl om et Valg, saa vilde det være Uret mod Kredsen, om man ikke lod Valget gaa om igjen. Man skulde fremfor Alt undgaa at paatvinge en Kreds en Repræsentant, om hvem det ikke var givet med den Sikkerhed, som Loven forlanger, at han virkelig var Repræsentant for Kredsen. Ved at lade det gaa om igjen vilde Følgen jo kun blive den, at, er Vedkommende virkelig den rette Repræsentant, saa vælges han paany. Jeg tillader mig ogsaa at paaftaa, trods Mindretallets Bemærkning derimod, at dette Standpunkt falder sammen med det Standpunkt, som Folkethinget altid har indtaget. Jeg har gjennemgaaet endel omtvistede Valg og har set, at ærede Medlemmer her i Salen, som nu høre til forskjellige Grupper, have været aldeles enige deri, at en Tilfidesættelse af Valglovens Forskrifter i og for sig maatte medføre, at Valget skulde gjøres om igjen. Jeg skal ikke her komme ind paa at dokumentere det. Det kan være tidsnok, hvis det bliver mofagt. Nu kan man vel sige: Ja, det er Formalisme. Men hertil vil jeg svare, at hele Valgloven jo kun giver Formerne for, hvorledes Valgernes Billie skal lægge sig for Dagen; hele Valgloven er jo for saa vidt kun en Formlov. Der kan selvfølgelig tænkes mange andre Maader, hvorpaa Valgerne med ligesaa stor reel Sikkerhed kunne lægge deres Mening for Dagen — det er jo klart —, men det er her ligegyldigt; der er kun een Maade, der gjælder i dette Tilfælde, og det er den Maade, den Form, Valgloven foreskriver.

Spørgsmaalet er nu: Svad er det da for Tilfidesættelse af Valgloven, der have fundet Sted i Aarhus? Den første og, som jeg tror, væsentligste er Forlægningen af Stedet for den navnlig Afstemning fra Raaringsstedet til et andet Lokale. Jeg ser, at et Par ærede Medlemmer ryste paa Hovedet, men jeg antager, at